

Kunsten å **være** mer i o

- De sier at folk over 60 er de lykkeligste. Det tror jeg på, sier kunstner Ingri Egeberg (67).

KAREN BRU
karen.bru@ba.no

BONTELABO: Ingri Egeberg tar i mot med kaffe, vann og friske bær i sitt 200 kvadratmeters store, luftige atelier på Bontelabo.

På veggene henger store, fargerike bilder som snart skal finne veien opp til Kunsthuset Wendelboe, der hun har utstillingsåpning 17. mai.

- Før tenkte jeg at det bare var å henge opp et bilde og la dem tale for seg, nå setter jeg mer og mer pris på dialog om bildene og innser at dette er en del av formidlingen. Derfor er titler og tekster til bildene stadig viktigere. Det kan fungere som en inngangsbillett til kunstverket.

- Etter hvert har jeg også blitt mer glad i og nysgjerrig på mennesker. Det med alder er egentlig en gavepakke, du øker hele tiden kompetansen på å være tryggere, være mer i deg selv.

Barndom

Ingri seks år gammel. Storebror på ti, mamma og pappa ombord på MS Bergensfjord med kurs for New York.

Fargerke serpentiner i papir fra små barnehender ned til de kjære som stod på bryggen for å vinke farvel. Mor gråt og gråt og var overbevist om at de aldri kom tilbake til Norge,

- Det var jo sånn i 1957. Jeg tror vi ringte hjem tre ganger på de tre årene vi var der.

Fra gamlelandet kom det pakker med norske barnebøker og lille Ingri fordypet seg i Tove Janssons eventyrlige fortellinger.

Hun er en reisende sjel, Ingri Egeberg. Familien flyttet 13 ganger før hun var 20 år. Oppveksten var Hamar, Oslo, Holmestrand, USA og Sveits.

Far jobbet i Nestle og verden var hans arbeidssted. Hjemme satt Ingri og storebroren med hver sin tegneblokk i en krok. Det var tryggheten og muligheten til å skape sin egen verden.

- Det var litt av et liv, uten at jeg egentlig tenkte så mye på det. Det var ikke bare kjekt. Det er ikke så veldig lett å flytte når man er barn, egentlig, sier hun enkelt.

Uten at det har så mye med hennes egen oppvekst å gjøre, er hun glad for at døtrene har hatt anledning til å vokse opp i den samme leiligheten hele livet.

Hva har barndommen din gjort med deg?

- Det har nok gjort meg mer skeptisk. Samtidig som det har gitt meg en naivitet i forhold til det med rase og kjønn, jeg trodde liksom at alle var venner, jeg.

Mange meritter

Billedkunstneren, grafikeren og forfatteren har mange meritter på sin lange kunstner-CV.

Ingri Egeberg har hatt en rekke utsmykkingsoppdrag i private og offent-

HER OG NÅ: - Livet er fullt av muligheter, helt til det ikke er det lenger. Jeg jobber med å leve i nuet fullt ut, sier kunstner Ingri Egeberg. 17. mai

lige bygg, blant annet Galleriet, Haukeland Univeristetssykehus, Univeristet i Bergen, Stortinget, Stord Sjukeheim og Høyskolen i Sogn og Fjordane.

Bildene hennes har blitt innkjøpt av blant annet Riksgalleriet, Nasjonalgalleriet, Stortinget, Norsk kulturråd og Ciurlionis Museum of Modern Art.

- Kan et maleri noensinne bli ferdig?

- Ja, det kan bli ferdig når det ikke er mer å tilføre. Det blir på en måte mettet. Men et maleri blir aldri slik du vil det skal bli. Som kunstner må du lære deg å leve med det, sier Ingri Egeberg

og legger til:

- Da gjelder det å komme over skuffelsen og godta at «barnet ditt» faktisk ble arkitekt og ikke lege, sier hun med en tørr latter.

Finne balansen i livet

Ingri Egeberg er et fascinerende be kjentskap.

Sårbar og åpen, lukket og utilnærmelig, nysgjerrig og distansert. Sterkt tilstede som et oljemaleri med sterke farger og sval som de duse vannfargene i en akvarell.

Rundt oss henger fargerike fester av malerier, med begjærlige penselstrøk

som har formet abstraherte former av Bryggen i Bergen, en kveldstur langs Vågen og en dansende svart figur som har fått navnet «Blå hilsen».

- Som kunstner og skribent møter du mye deg selv. Faren er at en kan bli veldig egosentrisk og opptatt av egne ting. Eller faren, du blir det, og du må være det. Men det er viktig å finne en balanse mellom den jeg er på jobb og den jeg er utenfor jobben.

67 år gammel sier Ingri Egeberg at hun aldri har vært lykkeligere. Atelieret hun flyttet inn i november har gitt henne et løft og hun forteller hvor mye Bergen har inspirert henne mer

Jeg selv

På privaten

NAVN: Ingri Egeberg.

ALDER: 67.

SIVILSTATUS: Single.

YRKE: Billedkunstner og forfatter.

AKTUELL: Skal ha stor maleriutstilling hos Kunsthuset Wendelboe fra 17. mai til 9. juni.

FAVORITTARTIST: Solveig Sletthjell. Jeg har tegnet henne og hun er en deilig rå.

FAVORITTBOK: Jeg er krimelsker. Kanskje fordi jeg tror at det ikke er vikrelig, jeg er ikke så glad i virkelighet i bøker, så kanskje «Jeg er Pilgrim»? Den syntes jeg er utrolig spennende. Men hvis det er noe jeg skulle lest om igjen, tror jeg det må bli Tove Jansons Mummitrollbøker. De har så mye livsfilosofi og så er jeg veldig glad i tegningene. Jeg er veldig glad i illustrerte bøker.

Helt på siden

● Hva gjør deg glad?

- Når jeg får til et maleri blir jeg veldig glad. Når jeg får en strek til å sitte, selv et strøk.

● Hvem, eller hva har provosert deg mest i det siste?

- Trump. Jeg kommer ikke fra at han er en fare for verden. Jeg klarer nesten ikke se bilder av ham og jeg synes ikke engang det er morsomt å se karikaturer av ham.

● Hvem vil du si noen rosende ord til?

- Mine to døtre. Det er fantastisk at de er i verden.

● Hvem ville du likt å møte igjen?

- Min bror.

● Beskriv deg selv med tre ord?

- Kreativ, lykkelig og nysgjerrig.

● Hvilken egenskap beundrer du mest hos andre?

- Evnen til raushet beundrer jeg. Raushet åpner for kreativitet og kommunikasjon.

● Hvilken egenskap skulle du ønske du hadde mer av?

- Kanskje raushet der også? Kanskje evnen til å legge ting til side. Ikke ignorere dem. Det der med å legge ting til side og prøve leve i nuet fullt ut. Det er i alle fall noe jeg har jobbet med, være mer til stede.

● Når og hvor er du lykkeligst?

- Jeg er veldig lykkelig når jeg er med barnebarna. På hytten min har jeg et atelier, og når vi er der sitter vi på gulvet og maler og jeg nyter å se dem utfolde seg i kreativ glede. Tid til fordyping gjør meg glad.

enn noensinne.

- Da jeg flyttet inn her, sa alle at jeg kom til å bli så inspirert av byen. Da sa jeg «nei, jeg skal lage mine egne ting». Men jeg ser jo nå at det sniker seg inn, sier hun.

På mange måter er hun selv også inne i et nytt kapittel i livet. Som med aller endringer har det satt både positive og negative spor.

- De siste ti årene har periodevis vært tøffe. Slik det er for så mange.

Ingenting usnakk

For, akkurat som så mange andre:

Når barna begynner bli voksne,

opplever du samtidig at dine foreldre blir skjøre blad på familietreet.

Livet går inn i høsten, for så å nå slutten. Plutselig er du selv den eldste generasjonen.

- Det tror jeg mange på min alder har vært gjennom. Du kommer i en skvis og til slutt bare løper du og løper du. Men samtidig må du balansere det opp mot at du må ha et liv ved siden av.

En slektning sa til Ingri Egeberg, etter at hans far døde, at det er viktig å ikke ha noe usnakk.

- Det er viktig. At du ikke har noe ugjort, som du kunne ha gjort. Ikke

burde, men noe du skulle ha gjort, sier hun og filosoferer:

- Skal dette prege livet ditt så mye at du blir utslitt, eller skal du klare å møte det gjennom tanke, jobb, interesser og samtidig klare holde helsen, sier hun og innrømmer at i perioder klarte hun ikke møte det.

Dobbelt press

Kvinnelige kunstnere kommer under dobbelt press, mener Ingri Egeberg.

- For de har jo ingen arbeidsgiver, smeller det med snert fra andre siden av arbeidsbordet.

FOTO: SKJALG EKELAND

skal hun ha utstilling hos Kunsthuset Wendelboe.

I ATELIERET: Ingri Egeberg der hun har det aller best. I malerklær i sitt atelier. Klar for å la kreativiteten finne nye former og uttrykk.

FOTO: SKJALG EKELAND

barnehagen, gå på foreldre-møte og være hjemme når ungene er syke. For de er som oftest sammen med noen som tjener penger og da er det en selvfølge at han må på jobb.

- Så kvinner i frie yrker har dobbelt press, for det å si at du er på jobb fra 0900 til 1600, når du egentlig ikke «behøver» er ikke lett, sier hun og trekker pusten:

- For du «behøver» jo ikke lage det bildet. Ingen dør av at du ikke lager det bildet. På den andre siden har du ikke noe bilde å selge hvis du ikke lager det. Du må lage noe for å leve og lage noe for å utvikle deg.

Kunsthåndverksskolen

Etter russetiden på Hamar begynte den «godt oppdradde piken med foldeskjørt» på Kunsthåndtverkskolen i Bergen.

- Det var en overgang å møte folk som Bård Breivik i gangene, sier hun og ler.

- Det var jo en veldig spennende tilværelse, med den friheten av å gå med tannbørsten i hånden og gjøre som du ville. Det var veldig uvant for meg og jeg vet ikke om jeg brukte den friheten så godt.

På Kunsthåndverksskolen begynte hun med grafikk og syntes det var gøy. Samtidig var hun preget av at hun skulle ut i reklamebransjen.

- Da jeg begynte på skolen var det reklame jeg var opptatt av og tenkte egentlig ikke at jeg hadde noe å si. Som 20-åring hadde jeg vel ikke så veldig mye å si heller.

Etter skolen var hun til sammen

et par år i reklamebransjen.

- Det var artig, sånn sett, men jeg var ikke noe særlig på det å ha sjef og særlig ikke mannlige sjefer som ville at jeg skulle hente kaffekopper.

Så Ingri Egeberg begynte undervise på sin gamle skole, tok grafiske småjobber rundt omkring og begynte skrive bøker. Til sammen har hun over 35 bøker, de fleste av dem billedbøker, både for voksne og barn. Hun mottok Kulturdepartementets bildebokpris i 1986 og sølv i Årets vakreste bildebok 1999. To nominasjoner til Bragepris har det også blitt.

Da Ingri Egeberg nærmet seg 50 fant hun ut at nå ville hun satse 100 prosent på en tilværelse som billedkunstner.

- Tanken var litt sånn at hvis jeg ikke gjør det før jeg fyller 50, er det for sent.

- Det er selvfølgelig aldri for sent, men det er noe med å trene seg opp. Jeg fikk aldri trent opp nerven.

- Når du står foran et hvitt lerret, er det en gjeng av andre problemer og muligheter som dukker opp.

Ideen om å bare henge opp et bilde og så gå, har hun lagt i skuffen for godt.

- Jeg skjønner at jeg må være mer i dialog og nå liker jeg det. Egentlig er jeg nok litt sjenert, så jeg skyver bildene mine foran meg. Det er alltid noe å snakke om når en har hund, så når jeg snakker om bildene mine er det alltid noe vi kan prate om, sier hun og ler:

- Jeg kan nesten gå tur i parken med bildene mine.

- Jeg er så enormt lykkelig for å

oppleve denne fasen i livet. Det ser du på fargene i bildene mine. All energien er på plass, sier hun glad.

På kveldene tar Ingri Egeberg gjerne imot venninnegjenger og ulike firmaer i atelieret.

- Jeg synes det er gøy å ha besøk, men det er klart at de fleste som kommer hit er så positive. Jeg slipper som oftest de der «jeg forstår meg ikke på kunst».

For noen er abstrakt kunst en vanskelig øvelse. Ingri Egeberg forteller om de som nesten aggressivt spør henne «hvor lang tid har du brukt» på en tegning.

- Det er jo en hel psykologisk pakke i en sånn setning og jeg blir så fascinert: «Her er det et menneske som blir så sint. Som lar seg provosere av noe de ikke forstår. Før ble jeg lei meg, nå blir jeg bare fascinert».

Noen ganger klarer hun å komme betrakteren i møte. Vise hva hun hadde tenkt med bildet og hvordan det er bygget opp og kan tolkes.

- Jeg hadde en som kom inn her og sa at «jeg forstår ingenting, men etter foredraget ditt forstår jeg alt. Det var fantastisk. Ikke det at han nødvendigvis skulle like hvert bilde, men han kom inn under huden på bildene og så hva jeg var ute etter».

Hun drar frem et par av bildene og viser:

- Alle de strøkene du ser der er ikke tilfeldige, de er tenkt først og det verste er jo å tenke, for når du tenker, stenger du.

- Så når du både klarer å tenke og åpne ideen du kom med ut fra hoppkanten, lage streken og at det er rett

mengde maling på penselen. at alt klaffer. Da blir jeg veldig glad.

Da kan hun gjerne finne seg en rykende het kopp med kaffe og skru opp musikken.

- Jeg har ganske mange lykketunder etter at jeg fikk dette atelieret.

Foreldret kreativitet

For Ingri Egeberg er det essensielt at bildene hennes oppfattes som troverdige.

- At jeg ikke er ute etter å lure noen. Utover det har jeg ikke spesielle ønsker om hvordan folk skal oppleve bildene mine. Jeg lager dem og andre velger hvordan de vil oppleve dem.

For Ingri Egeberg er et maleri noe du skal kunne bruke i mange år og når du er lei det, kan du selge det, eller kaste det, for den saks skyld.

- Når noen kjøper et større kunstverk, synes jeg det er viktig at de får anledning til å prøve det hjemme noen dager, slik at de kan vurdere at det passer hos dem.

For Ingri Egeberg ønsker at bildene hennes skal gi folk en følelse av flyt og glede. Da må det å kjøpe bildene hennes også være en god opplevelse.

Kunstneren er glad hun tilhører et yrke der kreativitet ikke er avhengig av alder.

- Kreativiteten blir heller bare mer og mer foreldret. Jeg tenkte jeg skulle bi den kvinnelige Håkon Bleken. Jeg ser ingen grunn til at jeg ikke skulle bli det, sier hun og smiler.

”Egentlig er jeg litt sjenert, så jeg skyver bildene mine foran meg.”
INGRI EGEBERG

”Jeg har ganske mange lykketunder etter at jeg fikk dette atelieret.”
INGRI EGEBERG